

Gammelt nag i Himalaya

En 50 år gammel grænsestrid udgør den mest vedholdende konflikt mellem Indien og Kina. Stridens kerne er nogle forblæste bjergområder i det nordlige Himalaya, som umiddelbart burde vige for fælles handelsinteresser. Men det sker næppe foreløbig, for konflikten trækker næring fra gammel nag og gensidige fordomme.

Først offentliggjort på Kongressen.com

Det blev den værst tænkelige start på en ny begyndelse. Dagen før Kinas præsident Xi Jinping ankom til Indien på sit første statsvisit i 2014, krydsede flere hundrede kinesiske tropper ind over grænsen til Indien. Hvad der egentlig skete, fortøner sig i Himalayas tynde luft. Så vidt vides, endte sammenstødet med håndgemæng og råbe-kor – ingen døde og sårede – men endnu engang sendte grænsestriden det indisk-kinesiske forhold ned under nulpunktet.

Kinesisk dobbeltspil

Det officielle Kina benægtede, at der var tale om en planlagt aktion, og hævdede, at de havde fyret den ansvarlige kommandant. Men den indiske statsminister Narendra Modi følte sig ydmyget, og i medierne florerede de sædvanlige konspirationsteorier om kinesisk dobbeltspil.

I givet fald var det ikke første gang kineserne talte med kløvet tunge. I 1979 startede Kina en krig mod Vietnam, netop som den indiske udenrigsminister ankom for at mægle i konflikten. I 1992 detonerede Kina et par atomvåben netop som den indiske præsident ankom på statsvisit. Og i 2013 var der sammenstød i Himalaya umiddelbart før den kinesiske statsminister landede i Indien. I en indisk optik har Kinas ledere en del til fælles med deres famøse terrakotta-statuer i Xian; de er umælende, urokkelige og umulige at aflæse.

Afledt af Cuba-krisen

Faktisk bygger hele grænsestriden på svig, i hvert fald i den indiske fortælling. Nehru, Indiens landsfader og første statsminister, mente at Kina og Indien delte et skæbnefællesskab. Asiens to gamle stormagter skulle samarbejde og holde sig uden for den kolde krig.

Men den 20. oktober 1962, mens resten af verden sad klinet til Cuba-krisen, angreb Kina Indien på to fronter i Himalaya. Kineserne knuste den indiske hær, og føjede derefter spot til skade ved at trække sig tilbage fra de erobrede områder, som en kat, der ikke længere gad lege med musen. Dog beholdt de Aksai Chin, et goldt plateau i det vestlige Himalaya, lidt mindre end Danmark.

Stadig i dag er parterne uenige om grænsedragningen, og udfordrer konstant hinanden langs den såkaldte LAC (Line of Actual Control). Indien anerkender ikke annekteringen af Aksai Chin, og striden er et følelsesmæssigt minefelt: Himalaya er gudernes hjem, og et vigtigt pilgrimsmål for hinduerne, og Indien har aldrig afgivet land til fremmede magter, i hvert fald ikke officielt.

Betydningen af et højt plateau

Men kineserne rømmer næppe Aksai Chin, for området forbinder Kinas to største (og potentielt mest turbulente) provinser med hinanden, Xinjiang og Tibet. Samtidig gør kineserne krav på den indiske delstat Arunachal Pradesh i det østlige Himalaya. De mener, at området er den del af Tibet, og dermed Kina.

Kineserne er især interesserede i byen Tawang, som huser det største og vigtigste tibetanske kloster uden for Kina. Hvis Dalai Lamaen lader sig reinkarnere efter sin død, vil Tawang være det oplagte sted, uden for kinesisk rækkevidde og dermed indflydelse på hvem der skal udnævnes!

Og således handler den aktuelle grænsestrid også om Tibet, og

et ligeledes gammelt kinesisk nag over Indien. I 1959 trodsede Nehru Kina, da han tog i mod Dalai Lamaen og 80.000 tibetanske flygtninge. Det er muligt, at Nehru nærede varme følelser overfor Kina i 1962, men de var ikke gengældte.

Hårknude i Himalaya

Og derfor er der ingen udsigt til en afklaring af den over 3.000 km. lange grænse mellem Indien og Kina. Hverken Xi Jinping eller Narendra Modi kan indgå kompromisser uden at virke svage og eftergivende, hvilket blev bekræftet fornylig. I november 2015 mødtes højtstående militærdelegationer fra de to lande for at løse konflikten, men forgæves.

Konflikten glider næppe over i egentlige krigshandlinger, men den er et evigt horn i siden på de to nationer, og fastholder hinanden i hver deres fjendebillede: Indien som en papirtiger og tandløs stormagt. "Stor torden, lille regn" som kineserne siger. Og Kina som den kolde terrakotta-kriger, latent aggressiv, og aldrig helt til at stole på.

Denne artikel blev offentliggjort på "[Sikkerhedsrådet](#)" på Kongressen.com, den 29. januar, som den første af en række artikler om indisk udenrigspolitik.